

ش سندلی(ش داوطلب):

نام واحد آموزشی: **دبیرستان انرژی اتمی ایران**

نوبت امتحانی: دیماه ۹۷ پایه: دهم

ساعت امتحان: ۹ صبح

نام و نام خانوادگی:

نام پدر:

رشته / رشته های: ریاضی فیزیک و علوم تجربی

تاریخ امتحان: ۹۷/۱۰/۱۵

زمان امتحان: ۷۰ دقیقه

سوالات درس: فارسی (۱)

نام دبیر/دبیران: حسینی و رزمی

سال تحصیلی: ۹۸-۱۳۹۷

تعداد برگ: ۲ برگ

الف) قلمرو زبانی

معنای واژه (۱,۵ نمره)

۱) معنی واژگان مشخص شده زیر را بنویسید.

الف) شوخ از خود باز کنیم

ب) که به ماسوا فکندی همه سایه هما را

پ) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای

ت) مرد حقه را برگرفت و به خانه رفت

ث) دو دست را تا فراز گله نمایان ساخت

املائی واژه

۲) واژه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (۱ نمره)

الف) همه کس را به سزا حق شناس باش؛ خاصه (غرابت-قرابت) خویش را.

ب) (صبا-سبا) بر آن سر زلف ار دل مرا بینی

ج) مروّت نباشد همه در (تسبیح-تسبیه) و من به غفلت خفته

د) تا (خوار-خار) غم عشقت آویخته در دامن

۳) نادرستی های املائی را بیابید و درست آن را بنویسید. (۵,۰ نمره)

فکّ زیرین را پیمود و در آخوره ماند؛ پس بالا رفت؛ از یال و قارب به زیر آمد.

۴) نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. (۱ نمره)

صاد هرگز جانوری را جز از پهلو نکشید.

۵) جدول زیر را با حفظ شخص کامل کنید. (۱ نمره)

مضارع اخباری	امر	فعل
		داری می روی

۶) یک گروه اسمی مناسب برای الگوی (هسته+وابسته+وابسته) بنویسید. (۱ نمره)

۷) در کدام قسمت از بیت زیر جهش ضمیر دیده می‌شود؟ درست آن را بنویسید؟ (۱ نمره)
هر آن که جانب اهل وفا ننگه دارد / خدش در همه حال از بلا ننگه دارد

ب) قلمرو ادبی:

۸) سروده های زیر را کامل کنید: (۲ نمره)

وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان ها /

دل اگر خدانشناسی همه در رخ علی بین /

۹) با توجه به سروده (از روی نیکوش حبس و چاه آمد، از خوی نیکوش تخت و گاه آمد) (۱ نمره)
الف) مجاز را مشخص کنید.

ب) یک ترکیب وصفی تشخیص دهید.

پ) آرایه ایهام را در بیت (گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید) مشخص کنید.

۱۰) هریک از آرایه‌های (حس آمیزی، استعاره، حسن تعلیل، تشخیص) مربوط به کدام بیت و عبارات زیر است؟ (۲ نمره)

الف) در حضيض هم می‌توان عزیز بود، از گودال بپرس.

ب) لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین سخنی گوش ماند

ج) درختان را دوست دارم که به احترام تو قیام کرده‌اند.

د) قطره باران که درافتد به خاک / زو بدمد بس گهر تابناک

پ) قلمرو فکری

۱۱) معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) در بن این پرده نیلوفری // کیست کند با چو منی همسری (۰,۷۵ نمره)

ب) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن // تاثیر اختران شما نیز بگذرد (۰,۷۵ نمره)

پ) سگ را روان گرته میریخت، اما در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود (۰,۷۵ نمره)

ت) چون بر رقعہ من اطلاع یابد، قیاس کند که مرا اهلیت چیست (۰,۵ نمره)

ث) خون تو شرف را سرخگون کرده است. (۰,۵ نمره)

ج) نعره برآورده فلک کرده کر // دیده سیه کرده شده زهره در (۰,۷۵ نمره)

۱۲) مثل گندم نمای جو فروش مباش آدمی را از چه کاری بر حذر میدارد؟ (۰,۵ نمره)

۱۳) ارتباط مفهومی دو عبارت زیر را توضیح دهید. (۱ نمره)

(الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ) و (يعقوب، خود او را به صبر آموزگار بود)

۱۴) در بیت زیر مقصود از واژه های مشخص شده چیست؟ (۰,۷۵ نمره)
ای تو رَمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد

۱۵) با توجه به متن های زیر، بنویسید هرکدام از متن ها جزو کدام نوع ادبی است؟ (۰,۷۵ نمره)
الف) چون به بصره رسیدیم، از برهنگی و عاجزی به دیوانگان ماننده بودیم و سه ماه بود که موی سر باز نکرده بودیم و میخواستیم که در گرمابه روم، باشد که گرم شوم که هوا سرد بود.

ب) اندر همه کاری داد از خویشتن بده، که هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنی باشد و اگر غم و شادیت بود به آن کس گوی که او تیمار غم و شادی تو دارد.

ج) شمشیری که بر گلوی تو آمد / هرچیز و همه چیز را در کائنات به دو پاره کرد / هرچه در سوی تو، حسینی شد / دیگر سو یزیدی

۱۶) هرکدام از موارد زیر با کدام قسمت از شعر و نثر ارتباط معنایی دارد؟ جلوی هر عبارت بنویسید. (۱ نمره)
شرفُ المکانِ بالمکینِ، حاسبوا قبل أن تُحاسَبوا، و مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ، كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

الف) چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت / ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد

ب) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد

ج) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حضيض هم میتوان عزیز برد

د) اندر همه کاری داد از خویشتن بده که هرکه داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد

موفق باشید